EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 30.9.2025
COM(2025) 625 final

2025/0316 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Århusin yleissopimuksen sopimuspuolten kokouksen kahdeksannessa istunnossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta tiedonantoon ACCC/C/2015/128 muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta valtiontukipäätöksissä, tiedonantoon ACCC/C/2013/96 yhteistä etua koskevista hankkeista, tiedonantoon ACCC/C/2014/121 teollisuuden päästöistä annetusta direktiivistä sekä tiedonantoon ACCC/C/2010/54 kansallisista energia-alan toimintasuunnitelmista

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä EU:n puolesta otettavan kannan vahvistamisesta tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehdyn Århusin yleissopimuksen[1], jäljempänä ’Århusin yleissopimus’ tai ’yleissopimus’, sopimuspuolten kahdeksannessa kokouksessa. Ehdotus liittyy aikomukseen hyväksyä päätösluonnos VIII/8e, joka koskee sitä, noudattaako EU sille Århusin yleissopimuksen nojalla kuuluvia velvoitteita.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Århusin yleissopimus

Århusin yleissopimus on monenvälinen ympäristösopimus, joka on solmittu Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission (UNECE) järjestelmän puitteissa.

Euroopan yhteisö hyväksyi Århusin yleissopimuksen 17. helmikuuta 2005[2] ja antoi sen allekirjoittamisen yhteydessä myös julistuksen[3], joka koski erityisesti ympäristötiedon saatavuutta koskevia yhteisön velvoitteita. Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat sopimuksen erillisiä sopimuspuolia. Asetuksella (EY) N:o 1367/2006, jäljempänä ’Århus-asetus’, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) 2021/1767, säännellään yleissopimuksen täytäntöönpanoa EU:n toimielinten ja elinten toimien osalta[4].

2.2. Århusin yleissopimuksen sopimuspuolten kokous

Yleissopimuksen sopimuspuolet kokoontuvat joka neljäs vuosi, ja yksi asialistan pysyvistä kohdista koskee sitä, noudattavatko sopimuspuolet yleissopimuksen määräyksiä. Yleissopimuksen 15 artiklan mukaisesti perustettu Århusin yleissopimuksen valvontakomitea, jäljempänä ’ACCC’ tai ’valvontakomitea’, arvioi yleissopimuksen määräysten noudattamista. Valvontakomitean päätelmiin ei voida hakea muutosta.

Valvontakomitean päätelmät toimitetaan Århusin yleissopimuksen sopimuspuolten kokouksen hyväksyttäviksi yleissopimuksen määräysten noudattamisen arviointia koskevan päätöksen I/7 säännön 37[5] mukaisesti. Jos komitean päätelmät hyväksytään, ne saavat Århusin yleissopimuksen virallisen tulkinnan aseman ja näin ollen niistä tulee sopimuspuolia ja yleissopimuksen elimiä sitovia.

Sopimuspuolten kokouksessa päätökset tehdään yleensä yksimielisesti. Jos kaikki keinot yksimielisyyden saavuttamiseksi on käytetty, asiakysymyksiä koskevat päätökset tehdään

---

1 Julkaistu UNECEn verkkosivuilla: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf.

2 Neuvoston päätös 2005/370/EY, EUVL L 124, 17.5.2005, s. 1.

3 EU:n julistus on julkaistu UNECEn verkkosivuilla kohdassa ”Declarations and Reservations”, ks. https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XXVII-13&chapter=27&clang=_en.

4 EUVL L 264, 25.9.2006, s. 13.

5 Yleissopimuksen määräysten noudattamisen arviointia koskevan päätöksen I/7 *säännössä 37, joka koskee käsittelyä sopimuspuolten kokouksessa, todetaan, että sopimuspuolten kokous voi käsiteltyään raportin ja suositukset, joita komitea on mahdollisesti antanut, päättää aiheellisista toimenpiteistä yleissopimuksen määräysten kattavan noudattamisen varmistamiseksi,* ks. https://unece.org/DAM/env/pp/documents/mop1/ece.mp.pp.2.add.8.e.pdf.

läsnä olevien ja äänestävien sopimuspuolten äänten kolmen neljäsosan enemmistöllä[6]. EU:lla on 27 ääntä 48 äänen kokonaismäärästä, jos kaikki sopimuspuolet ovat läsnä.

EU:n kannasta asioihin, joista tarvitaan neuvoston päätös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 218 artiklan 9 kohdan nojalla, keskustellaan neuvoston kansainvälisten ympäristöasioiden työryhmässä ennen sopimuspuolten kokousta, ja EU:n kanta hyväksytään viimeistään viimeisessä sopimuspuolten kokousta edeltävässä neuvoston kokouksessa, jossa hyväksyminen on mahdollista. Vuonna 2025 kyseinen kokous on 21. lokakuuta 2025 pidettävä ympäristöneuvoston kokous.

2.3. Århusin yleissopimuksen sopimuspuolten kokouksen suunniteltu säädös

Århusin yleissopimuksen sopimuspuolten kokouksen on määrä hyväksyä 17.–19. marraskuuta 2025 pidettävässä kahdeksannessa istunnossaan päätös VIII/8e, joka koskee sitä, noudattaako EU yleissopimuksen määräyksiä.

Päätöksen VIII/8e tarkoituksena on määrittää, noudattaako EU Århusin yleissopimuksen määräyksiä toteutettuaan tiedonannossa ACCC/C/2015/128 esitettyjen päätelmien sekä tiedonantoja ACCC/C/2013/96, ACCC/C/2014/121 ja ACCC/C/2010/54 koskevassa sopimuspuolten kokouksen päätöksessä VII/8f annettujen suositusten mukaiset toimet, vahvistaa määräysten noudattamisen varmistamisen kannalta välttämättömät edellytykset, kehottaa asianomaista sopimuspuolta toteuttamaan määräysten noudattamisen varmistamista koskevat kiireelliset toimenpiteet ja pyytää EU:ta raportoimaan säännöllisesti toimenpiteistä, jotka on toteutettu yleissopimuksen määräysten noudattamisen varmistamiseksi.

3. EU:N PUOLESTA OTETTAVA KANTA

3.1. Tiedonanto ACCC/C/2015/128

Komitea antoi 17 päivänä maaliskuuta 2021 päätelmänsä *Oekobuero-* ja *GLOBAL 2000* -nimisten valtiosta riippumattomien järjestöjen, jäljempänä 'kansalaisjärjestö', antamasta tiedonannosta ACCC/C/2015/128[7], joka koskee yleisöön kuuluvien mahdollisuutta riitauttaa Euroopan komission SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan nojalla tekemät valtiontukitoimenpiteitä koskevat päätökset.

Valvontakomitea antoi päätelmissään myös seuraavan suosituksen.

(131) Asianomaista sopimuspuolta [kehotetaan] toteuttamaan tarvittavat lainsäädäntö-, sääntely- ja muut toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Århus-asetusta muutetaan tai annetaan uutta Euroopan unionin lainsäädäntöä, jotta yleisöön kuuluvilla on selvästi mahdollisuus käyttää hallinnollisia tai oikeudellisia menettelyjä Euroopan komission SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan nojalla tekemien EU:n ympäristölainsäädännön vastaisten valtiontukitoimenpiteitä koskevien päätösten riitauttamiseksi yleissopimuksen 9 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti.

Sopimuspuolten kokous päätti lokakuussa 2021 pidetyssä sääntömääräisessä istunnossaan poikkeuksellisesti ja yksimielisesti lykätä tiedonannossa ACCC/C/2015/128 esitettyjä ACCC:n päätelmiä ja suosituksia koskevan päätöksen tekemistä sopimuspuolten kokouksen seuraavaan sääntömääräiseen istuntoon saakka. EU vahvisti vuonna 2021 pidetyssä sopimuspuolten kokouksessa sitoumuksensa täyttää sille Århusin yleissopimuksen nojalla kuuluvat velvoitteet.

---

6 Työjärjestystä koskeva päätös I/1 (ks. erityisesti päätöksentekoa koskeva sääntö 35), ks. http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/mop1/ece.mp.pp.2.add.2.e.pdf.

7 https://unece.org/sites/default/files/2021-03/C128_EU_findings_advance%20unedited.pdf.

Kannanottopyynnön[8] ja useiden vuoden 2022 jälkeen järjestettyjen kuulemiskierrosten[9] jälkeen komissio muutti 12 päivänä toukokuuta 2025 valtiontuen täytäntöönpanoasetusta ja siihen liittyviä käytännesääntöjä ottamalla käyttöön sisäisen uudelleentarkastelumekanismin, joka on Århus-asetuksen nojalla sovellettavan kaltainen mutta jota on muutettu huomioimaan valtiontukeen liittyvät erityispiirteet.

Raporttiluonnoksessaan, joka koskee sopimuspuolten kokouksen pyyntöä ACCC/M/2021/4 ja velvoitteiden noudattamista Euroopan unionissa[10], ACCC toteaa, että EU on toteuttanut asiakirjassa ACCC/C/2015/128 esitetyt suositukset.

Edellä esitetyn perusteella **EU:n olisi** sopimuspuolten kokouksen tulevassa kahdeksannessa istunnossa **hyväksyttävä päätös VIII/8e tiedonannon ACCC/C/2015/128 osalta ja suhtauduttava myönteisesti ACCC:n raporttiluonnokseen.**

3.2. Päätös VII/8f

Sopimuspuolten kokous hyväksyi vuonna 2021 seitsemännessä istunnossaan päätöksen VII/8f[11], jossa muun muassa vahvistetaan sopimuspuolten kokouksen päätös V/9g. Päätöksessä annettiin suosituksia tiedonannoissa ACCC/C/2010/54, ACCC/C/2013/96 ja ACCC/C/2014/121 esitetyistä ACCC:n päätelmistä.

3.2.1. Tiedonanto ACCC/C/2010/54

Sopimuspuolten kokous hyväksyi vuonna 2014 viidennessä istunnossaan ACCC:n päätelmät ja totesi, että EU oli rikkonut yleissopimuksen määräyksiä Irlannin kansallista uusiutuvia energialähteitä käsittelevää toimintasuunnitelmaa (NREAP) koskevan tiedonannon ACCC/C/2010/54 osalta[12]. Sopimuspuolten kokous suositti, että EU:n tulisi ottaa käyttöön asianmukainen sääntelyjärjestelmä ja/tai selkeät ohjeet yleissopimuksen 7 artiklan täytäntöönpanemiseksi kansallisten uusiutuvaa energiaa käsittelevien toimintasuunnitelmien hyväksymisen osalta.

Myöhemmissä ACCC:n raporteissa[13] on todettu, että EU ei ole vielä täyttänyt päätöksen V/9g 3 kohdassa asetettuja vaatimuksia. Sopimuspuolten kokouksen pyydettyä EU:lta tietoja yleissopimuksen määräysten noudattamisesta (ACCC/M/2017/3) EU raportoi lokakuussa 2018, 2019 ja 2020 toimenpiteistä, joita on toteutettu päätöksen V/9g suositusten noudattamiseksi tiedonannon ACCC/C/2010/54[14] osalta. Komissio tiedotti komitealle erityisesti energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta annetun asetuksen[15] 10 artiklan

---

8 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14276-EUn-ymparisto-ja-valtiontukilainsaadanto-oikeussuoja-valtiontukipaatosten-yhteydessa-asetus-_fi.

9 Kohdennettu kuuleminen: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/publications/targeted-consultation_en. Muutosluonnoksia koskeva kuuleminen: Ympäristöasioihin liittyvä valtiontuki vuonna 2025 – Euroopan komissio.

10 2 ECE/MP.PP/2021/2, 58 kohta, https://unece.org/sites/default/files/2022-02/ECE.MP_.PP_.2021.2_excerpt_0.pdf.

11 Decision_VII.8f_eng.pdf.

12 Yleissopimuksen määräysten noudattamista EU:ssa koskeva päätös V/9g, linkki: Yhdistyneet kansakunnat.

13 ACCC:n raportti siitä, noudattaako Euroopan unioni sille yleissopimuksen nojalla kuluvia velvoitteita, https://unece.org/DAM/env/pp/mop6/English/ECE_MP.PP_2017_39_E.pdf.

14 ACCC/M/2017/3 Euroopan unioni | UNECE.

15 EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1. *10 artikla **Julkinen kuuleminen.** Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että yleisölle annetaan ajoissa ja tosiasiallisesti mahdollisuus osallistua yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman luonnoksen valmisteluun ja kauden 2021–2030 suunnitelmien osalta lopullisen suunnitelman valmisteluun hyvissä ajoin ennen sen hyväksymistä sekä 15 artiklassa tarkoitettujen pitkän aikavälin strategioiden valmisteluun, sanotun kuitenkaan rajoittamatta unionin muusta lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten soveltamista. Kunkin jäsenvaltion on liitettävä tällaisiin*

voimaantulosta. Kyseinen artikla koskee yleisön osallistumista kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien valmisteluun. Nämä suunnitelmat ovat korvanneet muun muassa kansalliset uusiutuvaa energiaa käsittelevät suunnitelmat. Lisäksi komissio tiedotti työstään, jota se tekee auttaakseen jäsenvaltioita täyttämään niille Århusin yleissopimuksen nojalla kuuluvat velvoitteet, kun on kyse edellä mainitusta 10 artiklasta luettuna yhdessä kyseisen asetuksen johdanto-osan 28 kappaleen kanssa.

Tarkasteltuaan EU:n ACCC:lle 1. lokakuuta 2024 antamaa loppuraporttia[16] ACCC toteaa päätöstä VII/8f[17] koskevassa lausunnossaan, että *Ohjeet jäsenvaltioille vuosien 2021–2030 kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivittämisestä*[18] ovat päätöksen VII/8f 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja *ohjeita*. Näin ollen ACCC totesi, että EU on onnistunut noudattamaan päätelmien vaatimuksia ja varmistamaan, että järjestelyt, jotka mahdollistavat yleisön osallistumisen jäsenvaltioiden kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien valmisteluun, ovat avoimia ja oikeudenmukaisia, että yleisö voi vaatimusten mukaisesti osallistua varhaisessa vaiheessa, jolloin kaikki vaihtoehdot ovat vielä avoimia, ja että yleisön osallistumisen tulokset otetaan asianmukaisesti huomioon. Samassa lausunnossa ACCC kuitenkin totesi myös, että EU ei ole kaikilta osin täyttänyt vaatimuksia, jotka koskevat tarvittavien tietojen antamista yleisölle, jotta se voisi osallistua tehokkaasti valmistelutoimiin. Tämä koskee erityisesti kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitetyn luonnoksen valmistelua. ACCC myönsi, että merkittävää edistymistä on tapahtunut niiden vaatimusten täyttämisessä, jotka esitetään päätöksen VII/8f 2 kohdan b alakohdassa ja jotka koskevat kansallisille energia- ja ilmastosuunnitelmille tehtävää komission arviointia. Se katsoo kuitenkin, että komission tulisi sisällyttää arviointiperusteisiinsa nimenomainen vaatimus siitä, että yleisön osallistuminen tapahtuu silloin, kun kaikki vaihtoehdot ovat vielä avoimia. Energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta annetun asetuksen tuleva tarkistus tarjoaa mahdollisuuden edistää ACCC:n päätelmien jäljellä olevien kohtien toteuttamista.

Edellä esitetyn perusteella **EU:n olisi** tulevassa sopimuspuolten kokouksen kahdeksannessa istunnossa **hyväksyttävä päätösluonnos VIII/8e tiedonannon ACCC/C/2010/54 jatkotoimien osalta**, jollei tämän neuvoston päätöksen säännöksistä muuta johdu. EU:n olisi varmistettava, että sopimuspuolten kokouksen päätöksessä tunnustetaan merkittävä edistys yleissopimuksen 6 artiklan 4 kohdassa ja 7 artiklassa esitettyjen päätelmien noudattamisessa.

3.2.2. Tiedonanto ACCC/C/2013/96

Tuulivoimaloiden vastainen eurooppalainen foorumi antoi 28 päivänä lokakuuta 2013 ACCC:lle tiedonannon ACCC/C/2013/96[19], jonka mukaan EU ei ole täyttänyt sille yleissopimuksen 3 artiklan 2 kohdan sekä 4 ja 7 artiklan nojalla kuuluvia velvoitteita, jotka liittyvät Euroopan komission 14 päivänä lokakuuta 2013 hyväksymään 248:n yhteistä etua koskevan hankkeen luetteloon[20].

---

asiakirjoihin yhteenveto yleisön mielipiteistä tai alustavista mielipiteistä, kun ne toimitetaan komissiolle. Siltä osin kuin sovelletaan direktiiviä 2001/42/EY, kyseisen direktiivin mukaisesti toteutettujen luonnosta koskevien kuulemisten on katsottava täyttävän tämän asetuksen velvollisuudet kuulla yleisöä. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että yleisölle tiedotetaan. Kunkin jäsenvaltion on vahvistettava kohtuulliset aikataulut, joissa jätetään riittävästi aikaa yleisölle tiedottamiseen, yleisön osallistumiseen ja mielipiteiden ilmaisuun. Kunkin jäsenvaltion on tätä artiklaa täytäntöön pannessaan vähennettävä hallinnollista monimutkaisuutta.

16 Edistymistä koskeva EU:n loppuraportti, frPartyVII.8f_01.10.2024_report.pdf.

17 Päätös VII/8f Euroopan unionista | UNECE.

18 Ohjeet jäsenvaltioille vuosien 2021–2030 kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivittämisestä – Euroopan komissio.

19 ACCC/C/2013/96 Euroopan unioni | UNECE.

20 EUVL L 115, 25.4.2013, s. 39, ei enää voimassa.

ACCC suositteli 9 marraskuuta 2020 esittämissään päätelmissä[21], että EU *toteuttaa tarvittavat lainsäädännölliset, sääntelylliset tai muut toimenpiteet ja käytännön järjestelyt sen varmistamiseksi, että Euroopan laajuista energiaverkkoa koskevan asetuksen tai mahdollisen korvaavan lainsäädännön nojalla toteutettavissa ja yleissopimuksen 7 artiklan piiriin kuuluvissa yleisön osallistumista koskevissa menettelyissä a) tärkeimmät kuulemisasiakirjat, mukaan lukien yleisölle annettava ilmoitus, tarjotaan yleisön saataville kaikilla asianomaisen sopimuspuolen virallisilla kielillä; b) yleisön osallistumisen tulokset otetaan päätöksenteossa asianmukaisesti huomioon avoimella ja jäljitettävissä olevalla tavalla.*

Sopimuspuolten kokous hyväksyi vuonna 2021 seitsemännessä istunnossaan päätöksen VII/8f. Päätöksessä kannatettiin komitean päätelmiä tiedonannosta ACCC/C/2013/96, joka koskee sitä, noudattaako EU sille yleissopimuksen nojalla kuuluvia velvoitteita, ja pyydettiin EU:ta toimittamaan toimintasuunnitelma ja sitä seuraavat edistymisraportit suositusten toteuttamisesta.

Komissio on tämän jälkeen toteuttanut useita toimia, joilla pyritään lisäämään osallistumismahdollisuuksia. Niistä voidaan mainita seuraavat:

1) yhteistä ja keskinäistä etua koskevien hankkeiden arviointiin käytettäviä menetelmiä koskeva julkinen kuuleminen[22]

2) yleisölle avoimien hybridikokousten järjestäminen valintamenettelyn aikana

3) ehdokashankkeita koskevan julkisen kuulemisen tulosten esitteleminen alueellisille ryhmille

4) ehdokashankkeita koskevan julkisen kuulemisen tuloksia alueellisille ryhmille esittelevien kokouksien avaaminen yleisölle ja kokoustallenteiden asettaminen yleisön saataville.

EU raportoi sopimuspuolten kokouksen tiedonantoa ACCC/C/2013/96 koskevien suositusten toteuttamisesta 1. lokakuuta 2024 antamassaan loppuraportissa. ACCC totesi kuitenkin EU:n edistymistä koskevassa raporttiluonnoksessaan, että EU ei ole vielä täysin täyttänyt päätöksessä VII/8f esitettyjä vaatimuksia.

Edellä esitetyn perusteella EU:n olisi sopimuspuolten kokouksen tulevassa kahdeksannessa istunnossa toistettava näkemyksensä, jonka mukaan TEN-E-prosessiin lisätyt uudet osallistumismahdollisuudet ovat käytännön järjestelyjä, joilla varmistetaan yleisön osallistumisen tulosten asianmukainen huomioon ottaminen tarkistettuun TEN-E-asetukseen pohjautuvassa päätöksenteossa päätöksen VII/8f mukaisesti avoimella ja jäljitettävissä olevalla tavalla. Lisäksi EU:n olisi tuotava uudelleen esiin, että tärkeimmät kuulemisasiakirjat, mukaan lukien yleisölle annettava ilmoitus, asetetaan yleisön saataville kaikilla asianomaisten sopimuspuolten virallisilla kielillä, koska TEN-E-asetuksessa edellytetään kaikkien järjestäjien verkkosivustoilla saataville asetettujen julkiseen kuulemiseen liittyvien asiakirjojen, menettelykäsikirjojen, hakemusasiakirjojen ja teknisten asiakirjojen kääntämistä kaikille asianomaisten jäsenvaltioiden kielille. **EU:n olisi** kuitenkin **hyväksyttävä päätösluonnos VIII/8e siltä osin kuin se liittyy tiedonannon ACCC/C/2013/96 jatkotoimiin** muiden näkökohtien osalta, jollei neuvoston päätösluonnoksesta muuta johdu, edellyttäen, että sopimuspuolten kokouksessa tunnustetaan EU:n tekemät parannukset päätöksen VII/8f 8 kohdan a ja b alakohdan vaatimusten

[21] ACCC:n päätelmät ja suositukset Euroopan unionin yleissopimuksen määräysten noudattamista koskevasta tiedonannosta ACCC/C/2013/96, ECE/MP.PP/C.1/2021/3.

[22] Kaikkiin asetuksessa (EU) 2022/869 määriteltyihin infrastruktuuriluokkiin kuuluvien yhteistä tai keskinäistä etua koskevien hankkeiden luetteloa koskeva kuuleminen – Euroopan komissio.

täyttämiseksi sekä yleissopimuksen 3 artiklan 2 kohdan ja 4 ja 7 artiklan noudattamiseksi. Näitä ovat

– sellaisten avointen kokousten järjestäminen, jotka mahdollistavat asiasta kiinnostuneiden osapuolten ja yleisön osallistumisen yhteistä etua koskevien hankkeiden valintaprosessiin 8 kohdan a alakohdan mukaisesti;

– hankkeiden verkkosivustojen keskittäminen avoimuusfoorumille ja asiakirjojen käännetyt versiot sisältävien hankesivustojen linkittäminen foorumille 8 kohdan b alakohdan mukaisesti.

3.2.3. Tiedonanto ACCC/C/2014/121

International Institute for Law and the Environment -niminen kansalaisjärjestö antoi 12 päivänä joulukuuta 2014 tiedonannon ACCC/C/2014/121[23], jonka mukaan EU ei ole noudattanut yleissopimuksen määräyksiä yleisön osallistumisesta päätöksentekoon. Tiedonannossa esitetyt väitteet koskivat erityisesti sitä, että teollisuuden päästöistä annettu direktiivi[24] ei täytä yleissopimuksen 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 10 kohdan vaatimuksia yleisön osallistumisesta päätöksentekoon tapauksissa, jotka koskevat direktiivin nojalla myönnetyn luvan tarkistamista tai päivittämistä.

ACCC suositteli 14. syyskuuta 2020 antamissaan päätelmissä[25], että EU *laatii oikeudellisesti sitovan kehyksen sen varmistamiseksi, että kun asianomaisen sopimuspuolen jäsenvaltion viranomainen tarkistaa tai päivittää lupaehtoja teollisuuden päästödirektiivin 21 artiklan 3 ja 4 kohdan sekä 5 kohdan b ja c alakohdan tai mahdollisen korvaavan lainsäädännön vastaavien säännösten mukaisesti, tähän sovelletaan 6 artiklan 2 kohdan 9 alakohdan säännöksiä soveltuvin osin ja tarvittaessa ottaen huomioon yleissopimuksen tavoitteet*.

Sopimuspuolten kokous hyväksyi vuonna 2021 seitsemännessä istunnossaan päätöksen VII/8f. Päätöksessä vahvistettiin komitean päätelmät tiedonannosta ACCC/C/2014/121 siltä osin kuin on kyse yleissopimukseen perustuvien velvoitteiden noudattamisesta EU:ssa ja pyydettiin EU:ta toimittamaan toimintasuunnitelma ja sitä seuraavat raportit edistymisestä suositusten täytäntöönpanossa.

EU raportoi sopimuspuolten kokouksen esittämien, tiedonantoon ACCC/C/2014/121 liittyvien suositusten täytäntöönpanosta 1. lokakuuta 2024 antamassaan lopullisessa edistymisraportissa. ACCC totesi yleissopimuksen määräysten noudattamista EU:ssa koskevasta sopimuspuolten kokouksen päätöksestä VII/8fesittämässään raporttiluonnoksessa, että teollisuuden päästödirektiivin muuttamisen myötä EU täyttää nyt tiedonannossa ACCC/C/2014/121 esitetyt vaatimukset.

Edellä esitetyn perusteella **EU:n olisi** sopimuspuolten kokouksen tulevassa kahdeksannessa istunnossa **hyväksyttävä päätösluonnos VIII/8e tiedonantoon ACCC/C/2014/121 liittyvien jatkotoimien osalta ja suhtauduttava myönteisesti ACCC:n raporttiluonnokseen**, jollei tämän neuvoston päätöksen säännöksistä muuta johdu.

3.3. ACCC:n päätelmät

Raporttiluonnoksissaan, jotka koskevat EU:n edistymistä sopimuspuolten kokouksen pyynnön ACCC/M/2021/4 toteuttamisessa Euroopan unionin velvoitteiden noudattamisen osalta ja päätöksen VII/8f täytäntöönpanoa, ACCC

23 ACCC/C/2014/121 Euroopan unioni | UNECE.

24 EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17.

25 Päätelmät ja suositukset tiedonannosta ACCC/C/2014/121, joka koskee sitä noudattaako Euroopan unioni yleissopimuksen määräyksiä, ECE/MP.PP/C.1/2020/8.

1) toteaa, että EU on täyttänyt tiedonannossa ACCC/C/2014/121 esitetyt vaatimukset muuttamalla teollisuuden päästödirektiiviä;

2) toteaa, että EU on täyttänyt tiedonannossa ACCC/C/2015/128 esitetyt vaatimukset ottamalla käyttöön sisäisen uudelleentarkastelumekanismin, joka on Århus-asetuksen nojalla sovellettavan kaltainen, mutta jota on muutettu valtiontukikehyksen erityispiirteiden huomioon ottamiseksi;

3) suhtautuu myönteisesti tähän mennessä saavutettuun merkittävään edistykseen, mutta katsoo, ettei EU ole vielä täyttänyt kaikkia asiaan ACCC/C/2010/54 liittyvien alkuperäisten tiedonantojen vaatimuksia, ja suosittaa sopimuspuolten kokoukselle päätöksen VII/8f uudelleen vahvistamista;

4) suhtautuu myönteisesti tähän mennessä saavutettuun merkittävään edistykseen, mutta katsoo, ettei EU ole vielä täyttänyt kaikkia asiaan ACCC/C/2013/96 liittyvien alkuperäisten tiedonantojen vaatimuksia, ja suosittaa sopimuspuolten kokoukselle päätöksen VII/8f uudelleen vahvistamista.

Edellä esitetyn perusteella ja näitä tiedonantoja koskevan johdonmukaisen käytännön mukaisesti komissio suosittaa, että EU

– hyväksyy päätösluonnoksen VIII/8e;

– suhtautuu myönteisesti ACCC:n raporttiluonnoksiin niiden päätelmien osalta, joiden mukaan EU on täyttänyt tiedonannoissa ACCC/C/2015/128 ja ACCC/C/2014/121 esitetyt vaatimukset;

– suhtautuu myönteisesti EU:n edistymiseen tiedonantojen ACCC/C/2010/54 ja ACCC/C/2013/96 osalta ja sitoutuu edistämään ratkaisemattomien kysymysten selvittämistä kyseisissä tapauksissa;

– antaa lausunnon, jossa korostetaan saavutettua edistystä ja korostetaan tiedonantoon ACCC/C/2013/96 liittyvien ratkaisemattomien kysymysten monimutkaisuutta.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*.”

Ilmaisu ”*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*” kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Lisäksi se kattaa välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka ”*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa*”[26].

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Sopimuspuolten kokous on Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission kanssa solmitulla sopimuksella perustettu elin.

[26] Unionin tuomioistuimen tuomio, 7.10.2014, *Saksa v. neuvosto*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

Säädös, joka sopimuspuolten kokouksen on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla Århusin yleissopimuksen 15 artiklan ja yleissopimuksen määräysten noudattamisen arviointia koskevan päätöksen I/7 säännösten ja erityisesti sen säännön 37[27] mukaisesti.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta yleissopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on näin ollen SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota EU:n puolesta otettava kanta koskee.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät ympäristöpolitiikkaan.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on 192 artiklan 1 kohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohta yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

[27] Viitattu edempänä.

2025/0316 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Århusin yleissopimuksen sopimuspuolten kokouksen kahdeksannessa istunnossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta tiedonantoon ACCC/C/2015/128 muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta valtiontukipäätöksissä, tiedonantoon ACCC/C/2013/96 yhteistä etua koskevista hankkeista, tiedonantoon ACCC/C/2014/121 teollisuuden päästöistä annetusta direktiivistä sekä tiedonantoon ACCC/C/2010/54 kansallisista energia-alan toimintasuunnitelmista

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Århusin yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa, jäljempänä ’Århusin yleissopimus’[28], hyväksyttiin Euroopan yhteisön puolesta 17 päivänä helmikuuta 2005 neuvoston päätöksellä 2005/370/EY[29].

(2) Århusin yleissopimuksen 15 artiklan nojalla perustettiin Århusin yleissopimuksen valvontakomitea, jäljempänä ’valvontakomitea’. Valvontakomitea on toimivaltainen arvioimaan, miten Århusin yleissopimuksen sopimuspuolet noudattavat kyseisen yleissopimuksen nojalla niille kuuluvia velvoitteita.

(3) Sopimuspuolten kokouksen on määrä hyväksyä 17–19 päivänä marraskuuta 2025 pidettävässä kahdeksannessa istunnossaan päätös VIII/8e, joka koskee Århusin yleissopimuksen velvoitteiden noudattamista EU:ssa, mukaan lukien päätelmät, jotka koskevat tiedonantoa ACCC/C/2015/128 ja muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa lopullisten valtiontukipäätösten osalta, sekä päätöksessä VII/8f annetut suositukset, jotka koskevat kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia, yhteistä etua koskevia hankkeita ja teollisuuden päästödirektiiviä. Jos sopimuspuolten kokous hyväksyy päätelmät, ne saavat Århusin yleissopimuksen virallisen tulkinnan aseman ja niistä tulee yleissopimuksen sopimuspuolia ja Århusin yleissopimuksen elimiä sitovia.

(4) Sopimuspuolten kokouksen suunnitellulla päätöksellä on näin ollen oikeusvaikutuksia.

---

28 EUVL L 124, 17.5.2005, s. 4.

29 Neuvoston päätös 2005/370/EY, tehty 17 päivänä helmikuuta 2005, tiedon saantia, yleisön osallistumisoikeutta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa koskevan yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 124, 17.5.2005, s. 1).

(5) On aiheellista vahvistaa sopimuspuolten kokouksen kahdeksannessa istunnossa EU:n puolesta otettava kanta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Sopimuspuolten kokouksen kahdeksannessa istunnossa EU:n puolesta otettava kanta Århusin yleissopimuksen velvoitteiden noudattamiseen EU:ssa, kun on kyse muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa lopullisten valtiontukipäätösten osalta, sellaisina kuin ne ovat esitettyinä tiedonannossa ACCC/C/2015/128, on seuraava: hyväksytään päätösluonnos VIII/8e ja suhtaudutaan myönteisesti Århusin yleissopimuksen valvontakomitean toimittamaan raporttiin, joka koskee sopimuspuolten kokouksen pyyntöä ACCC/M/2021/4 ja velvoitteiden noudattamista Euroopan unionissa.

2 artikla

Sopimuspuolten kokouksen kahdeksannessa istunnossa EU:n puolesta otettava kanta Århusin yleissopimuksen velvoitteiden noudattamiseen EU:ssa, kun on kyse kansallisista energia- ja ilmastosuunnitelmista, yhteistä etua koskevista hankkeista ja teollisuuden päästödirektiivistä, sellaisina kuin ne ovat esitettyinä tiedonannoissa ACCC/C/2010/54, ACCC/C/2013/96 ja ACCC/C/2014/121 sekä päätöksessä VII/8f, on seuraava: hyväksytään päätösluonnos VIII/8e, jos kyseisessä päätöksessä otetaan huomioon seuraavat seikat:

– kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien osalta päätöksessä tunnustetaan tyytyväisyydellä, että EU on edistynyt merkittävästi sen varmistamisessa, että Århusin yleissopimuksen valvontakomitean päätelmiä ja suosituksia, jotka koskevat tiedonantoa ACCC/C/2010/54 ja Århusin yleissopimuksen 6 artiklan 4 kohtaa ja 7 artiklaa, noudatetaan, ja että EU on noudattanut osaa näistä päätelmistä, kun on kyse *ohjeiden* hyväksymisestä päätöksen VII/8f 2 kohdan a alakohdan soveltamiseksi;

– yhteistä etua koskevien hankkeiden osalta päätöksessä tunnustetaan parannukset, jotka EU on tehnyt käytännön järjestelyillä päätöksen VII/8f 8 kohdan a ja b alakohdan vaatimusten täyttämiseksi sekä Århusin yleissopimuksen 3 artiklan 2 kohdan ja 4 ja 7 artiklan noudattamiseksi.

3 artikla

EU:n edustajat voivat jäsenvaltioita kuullen sopia vähäisistä teknisistä muutoksista 1 ja 2 artiklassa tarkoitettuihin kantoihin paikan päällä ilman uutta neuvoston päätöstä.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja